

**Få inspiration til at
styrke so-overlevelsen**

Hvem er vi?

Mette Gade

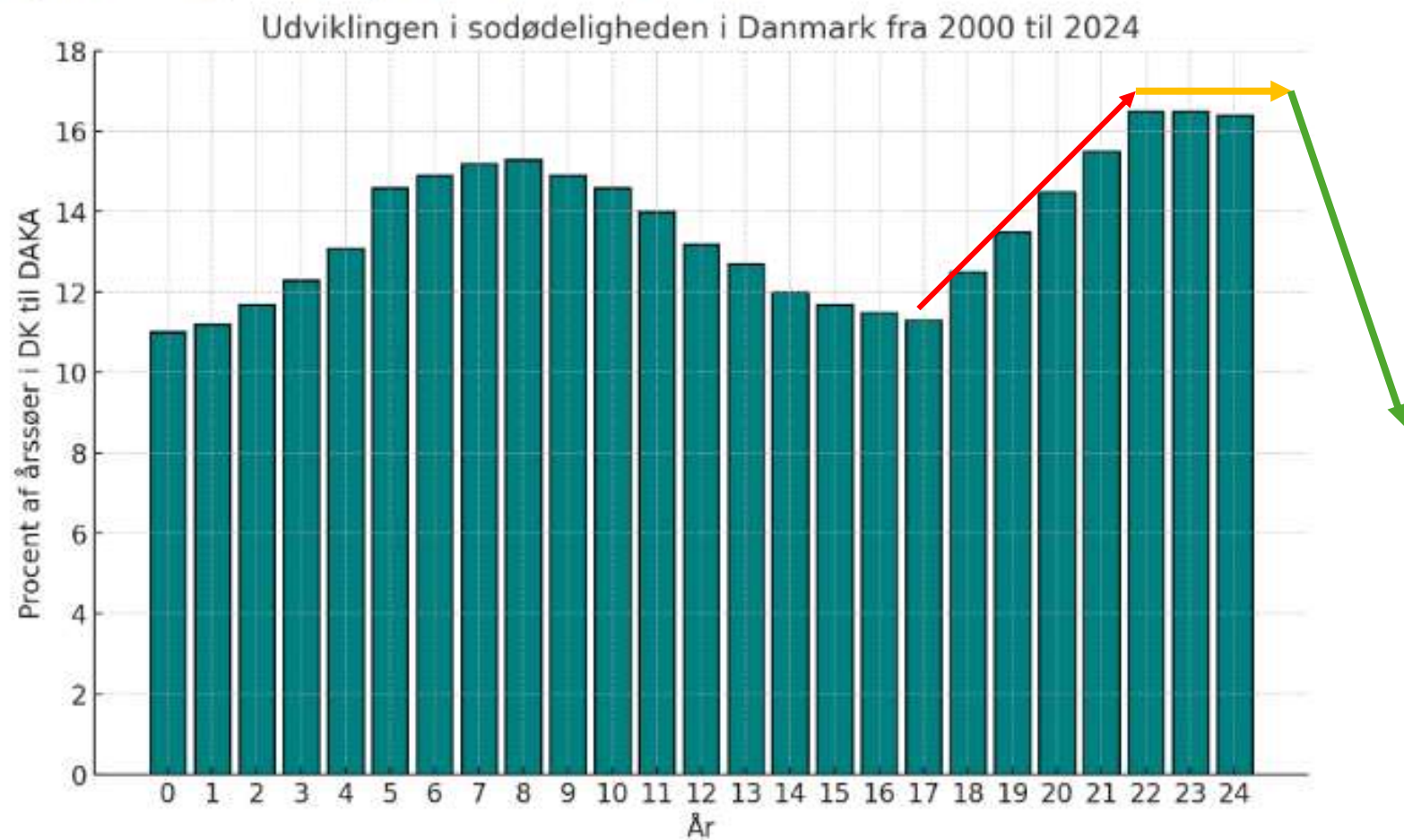
- Dyrlæge i 2004
- Arbejdet med rådgivning i grisebesætninger igennem alle årene
- Porcus: 19 dyrlæger
- Landbrug med min familie ved Holstebro

Henriette Hansen

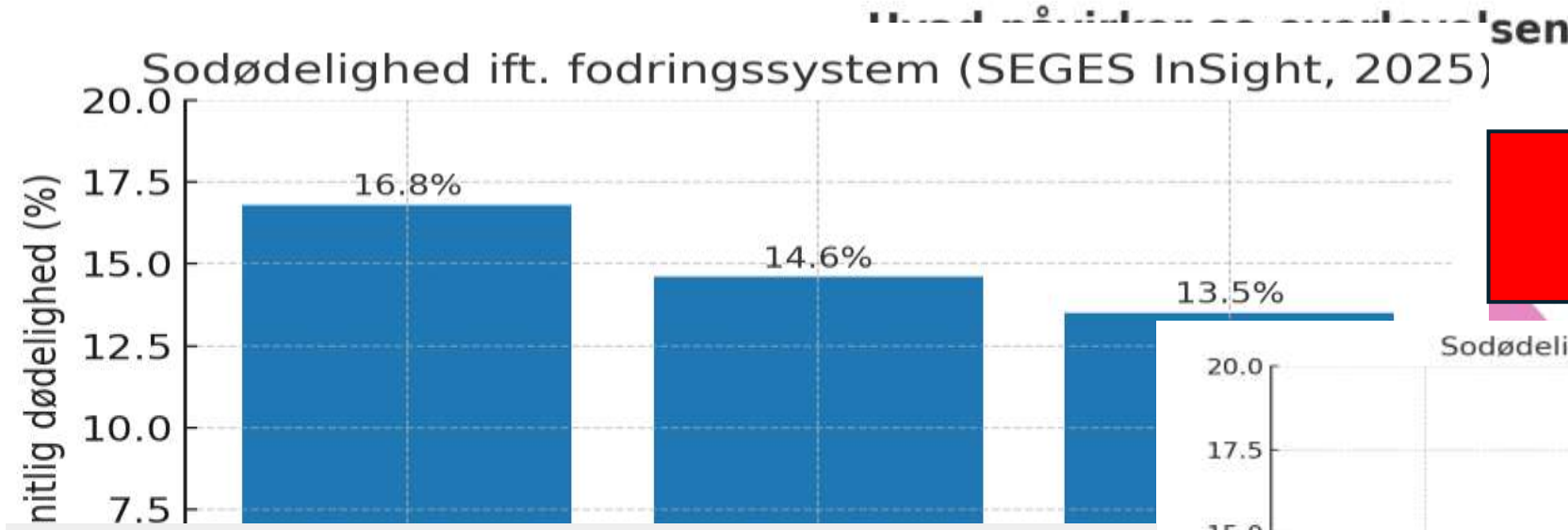
- Jordbrugsteknolog 2015
- Rådgiver januar 2025
- 13 års praktisk erfaring

Figur 2: Udviklingen i sodødeligheden i Danmark fra 2000 til 2022.

Døde søer koster! Michael Groes Christiansen notat 2406 marts 2024

	Enhed	Enheder per reddet so	Værdi kr. per enhed	Enhed X værdier
Øget slagteindtægt	Kr./reddet so	1	1.959	1.959
Sparet Daka	Kr./reddet so	1	247	247
Sparet arbejde bortskaffelse død so	Kr./reddet so	1	100	100
Marginal omkostning udskiftning afregnet so med en polt	Kr./reddet so	0,5	764	382
Værdi per reduceret spildfoderdag/kuld inkl. smågriseproduktion	Kr./dag	59,85	34	2.035
I alt per reddet soliv	Kr./reddet so			4.723
Overlevelse af søer i kr./%-point til og med smågriseproduktion	Kr./%-point			47,2
Per 1.000 årssøer og 2 % bedre so-overlevelse		1000	94,40	94.400

Silotømmingssyndrom
Friskkornsforgiftning

Sodødelighed faldt ved skift af genetik

Smågriseproducent Kresten Krohn Lorenzen skiftede sine polte ud med en anden race og sodødelighed faldt til under landsgennemsnittet.

18. sep. 2025 kl. 10:34 Marianne Nørmark

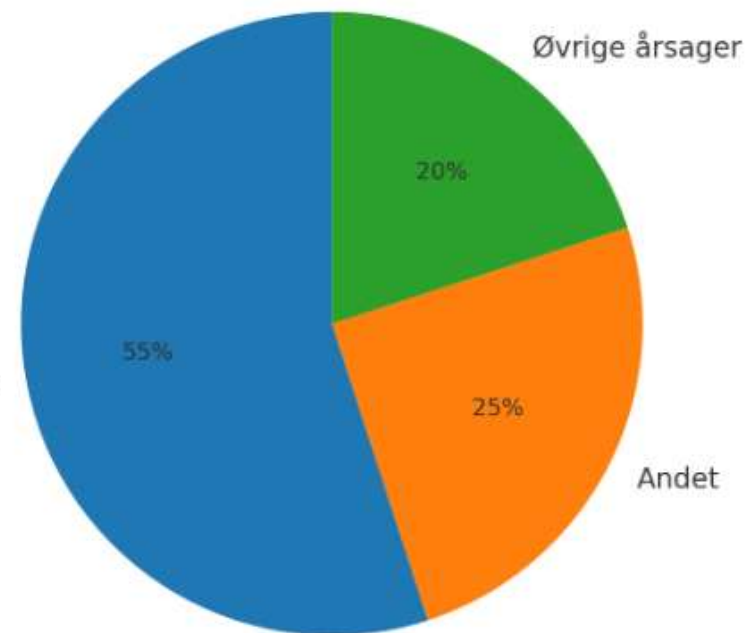
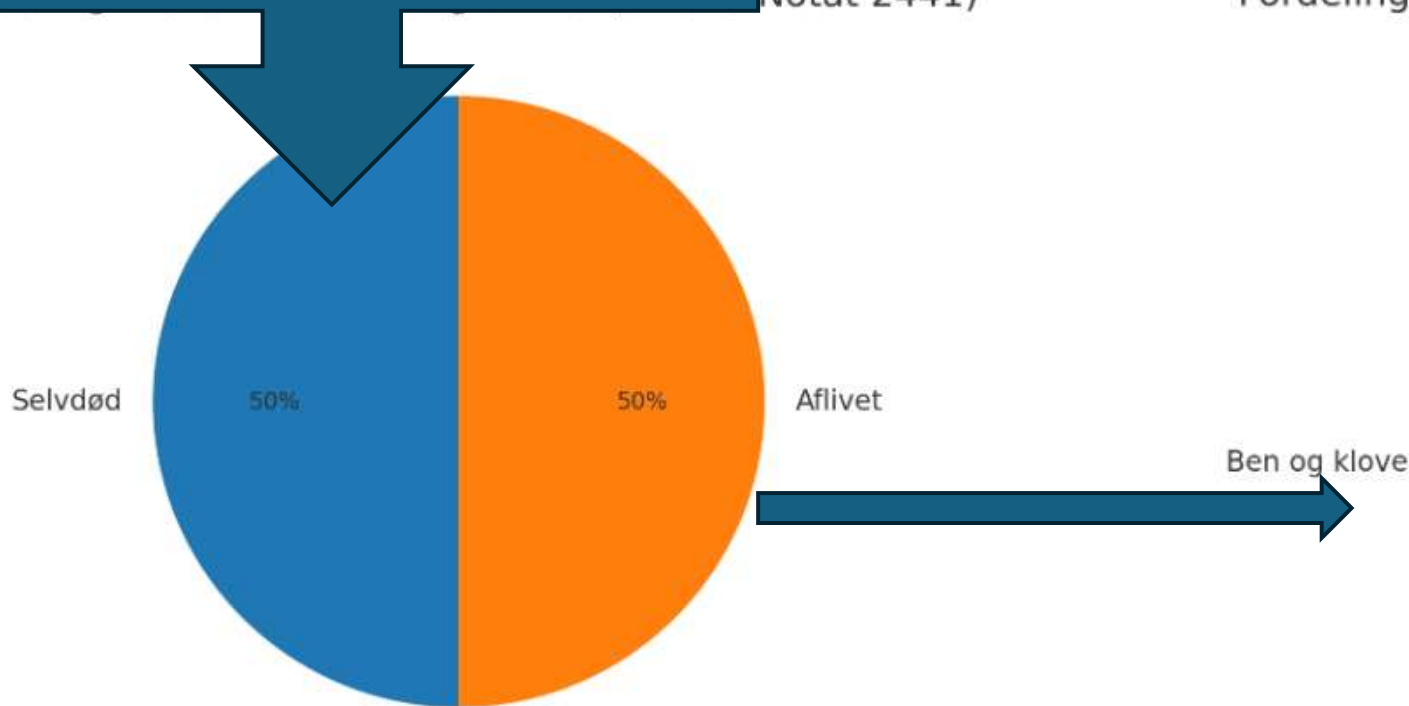

Årsager til selvdødelighed baseret på data fra SEGES InSight

Selvdøde:
Organdrejninger
Skader i forb. med faring

Notat 2441)

Fordeling af årsager ved aflivning (SEGES Notat 2441)

Høj dødelighed – find årsagen i din besætning!

- Hvorfor dør søerne?
 - Afgangsårsager
 - Registrering er basis for gode data

SEGES InSight

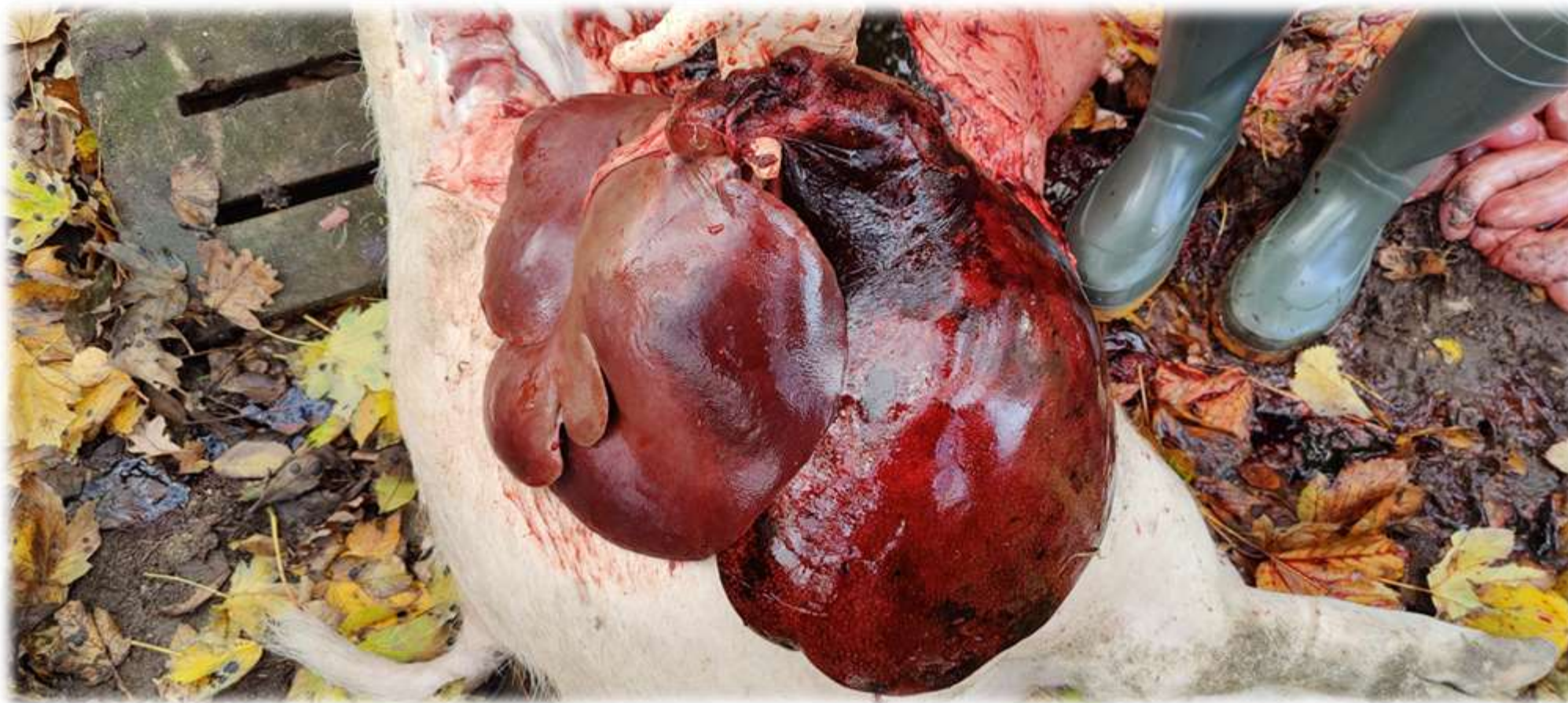
1	slagtet
2	Aflivet
3	DØD
4	kastet
5	flåd
6	omløb
7	Svag faring
8	dødfødte
9	Fed
10	manglende brunst
11	tom
12	ben
13	levendefødte
14	skuldersår
15	dårlig malke
16	Alder
17	MI. Brunst
18	udskudt endetam
19	Svage Grise

Selvdøde søer

Organdrejninger

Traumer efter faring

Organdrejninger

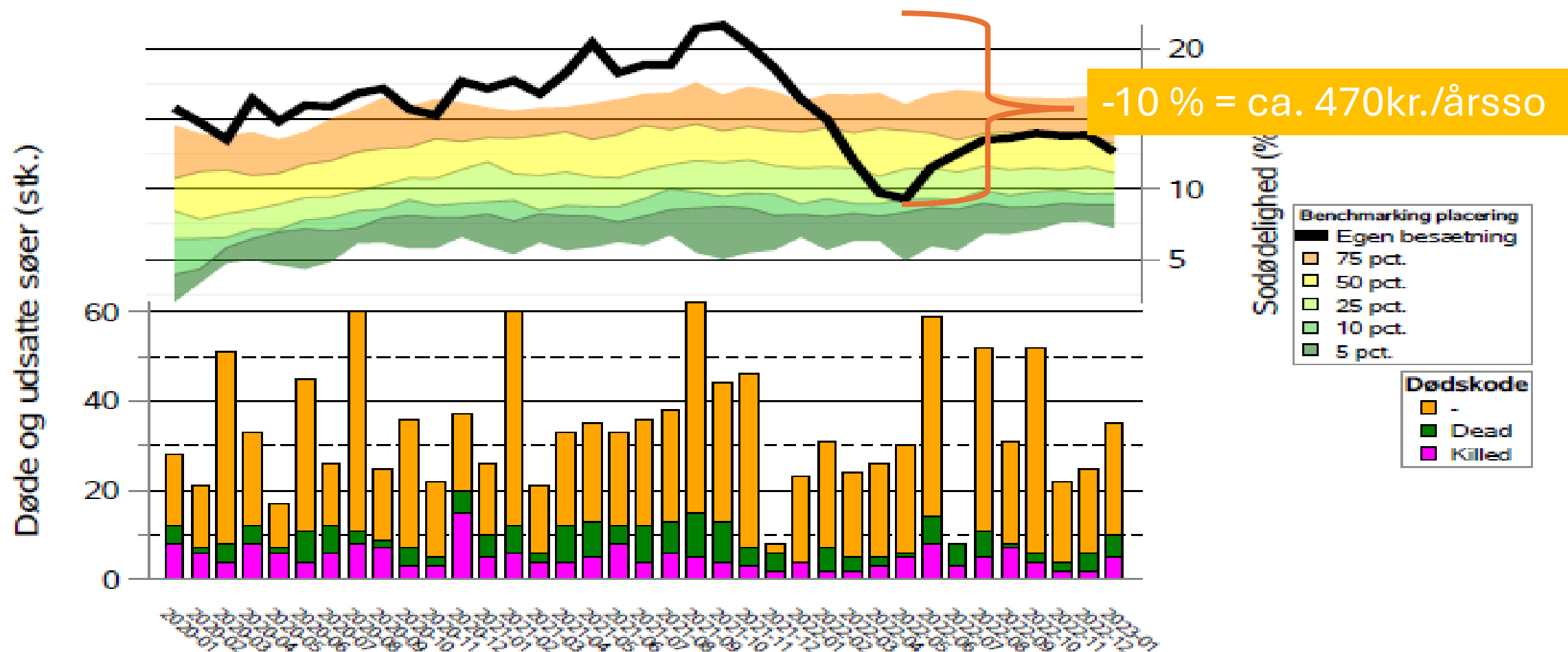

PORCUS

SvineRådgivningen
EN DEL AF **SAGRO**

Case... foderhygiejne/ toksiner

Skjoldborg Agro

- Driftsleder Martin
- 1130 årssøer
- Danbred
- Dødelighed på ca. 10%
- Æde/hvileboks
- Vådfoder

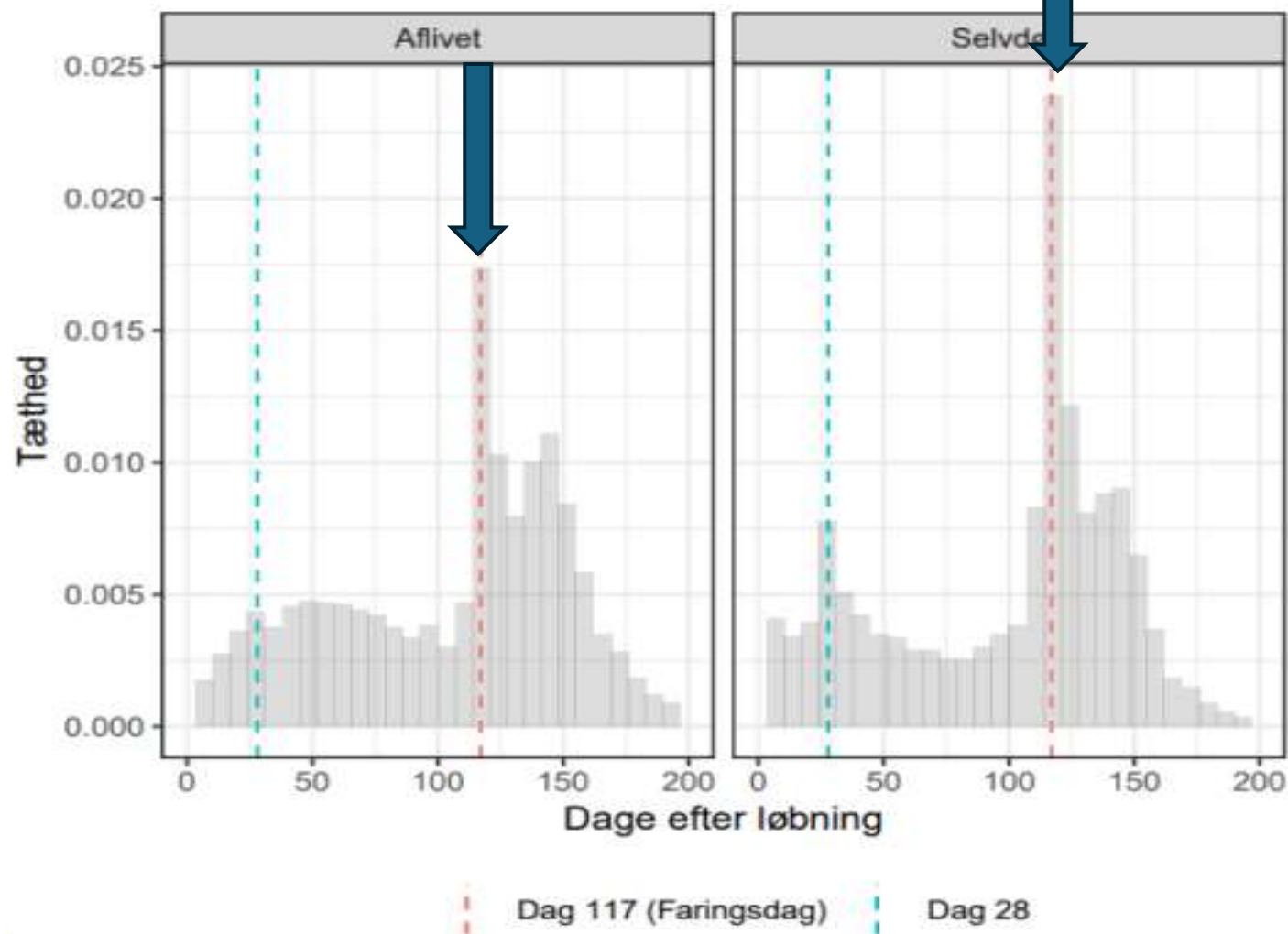

Selvdøde søer

Organdrejninger

Traumer efter faring

Fokus på dag 117 (faringsdag)

Strategisk faringsovervågning!

- Sæt uret, tjek hver halve/hele time! Evt. Ekstra hænder på faringsdage.
- Hvem holder øje med de farende søer efter fyraften?!

Bygholmgaard

- Martin Nielsen – ansvarlig for løbe- og drægtighedsstalden
- Ca. 510 årssøer
- TN-70
- So-dødelighed: 2-4 %
- Æde/hvileboks
- Stabile so-grupper i drægtighedsstalden
- Tørfoder

Rolig omgang med dyrene

- Flyt med hænderne, så vidt muligt ikke raslere og plader.
- Undgå medarbejdere går ind foran.
- Få søer ad gangen
- Tænk på soens naturlige adfærd. Undgå skarpe hjørner og forhindringer ved flytning.

Aflivede søer

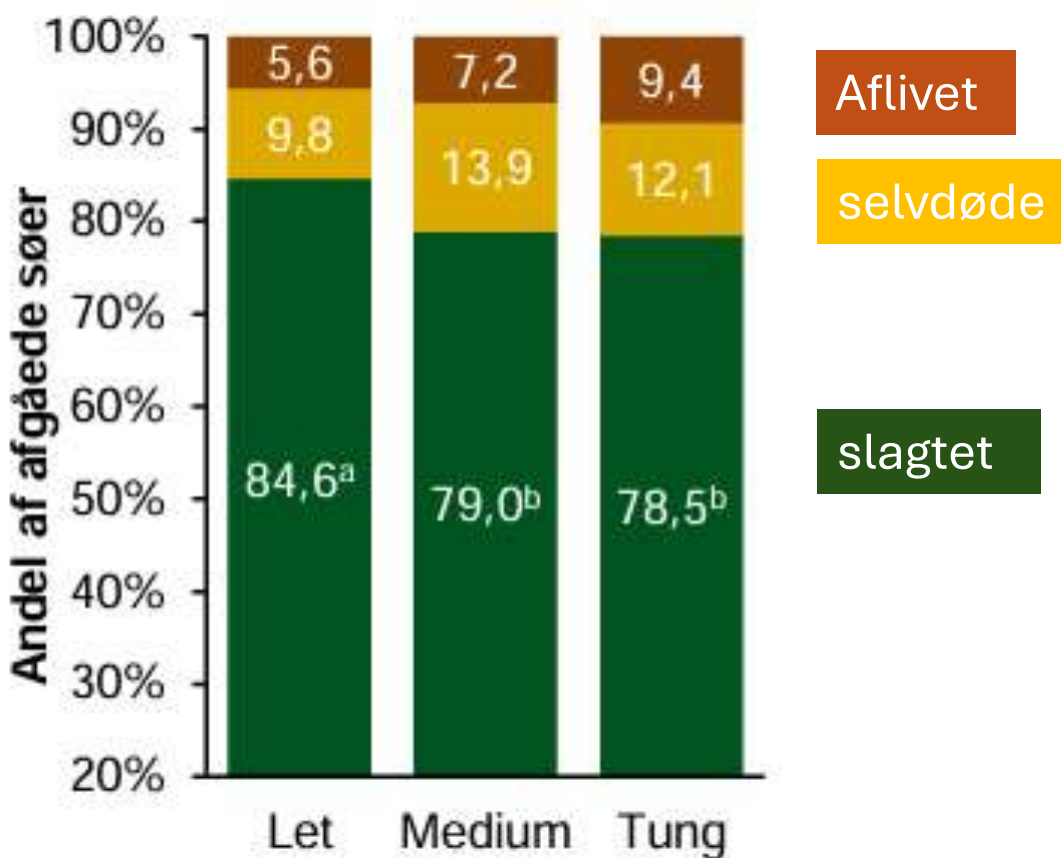
Fokus på klov- og benproblemer

Modtagerkontrol

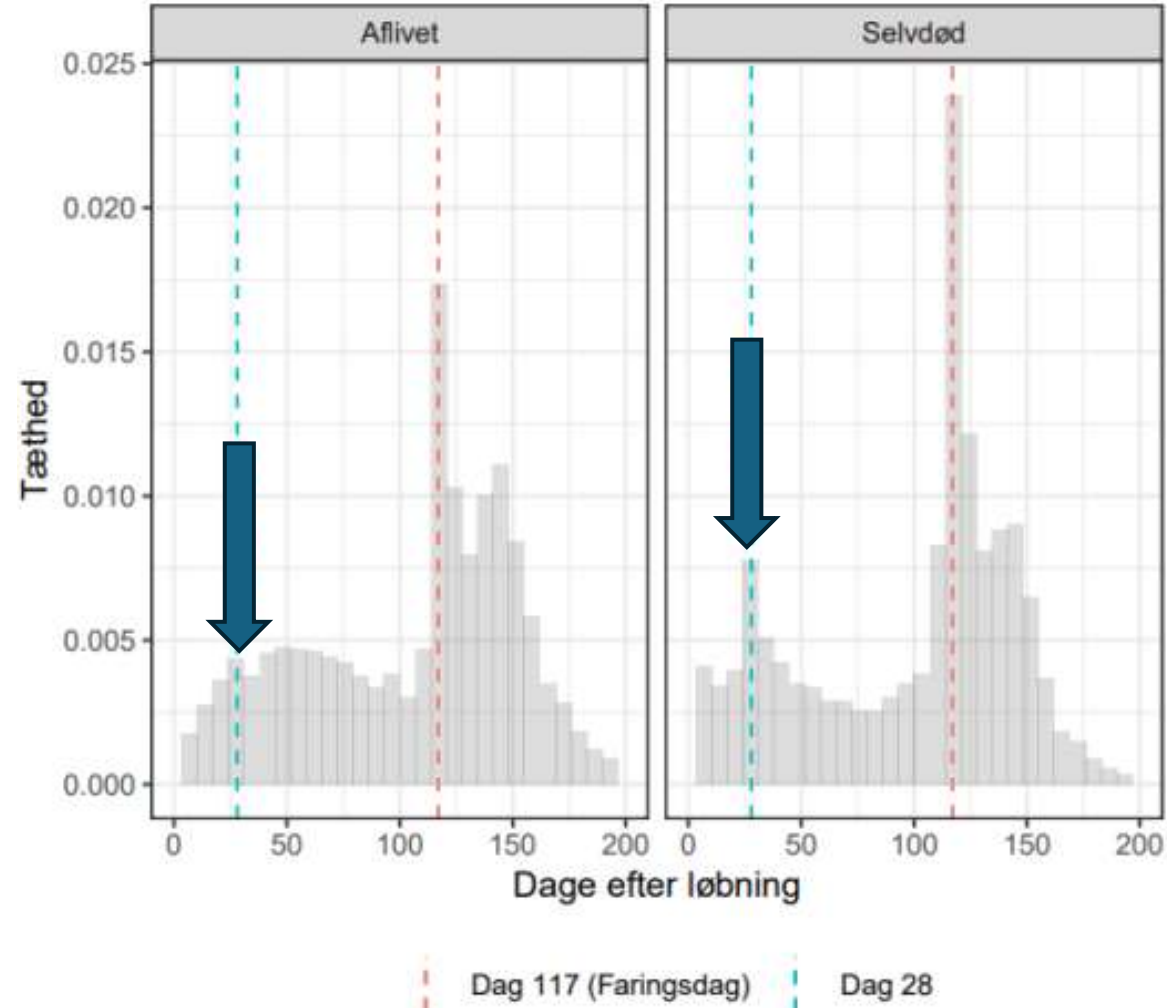
For tunge polte ved 1. løbning giver dårligere so-overlevelse!

- Løb poltene ved 150-165 kg
 - Hurtigvoksende polte skal løbes yngre!
- Optimalt **150 kg** og **13 mm** rygspæk for et langt soliv
- Brug målebånd eller vægt!

Let = 105-150 kg Medium: 150-164 kg Tung: 164-210 kg

Fokus på dag 28 – gruppering

Case – færre dødsfald efter gruppering

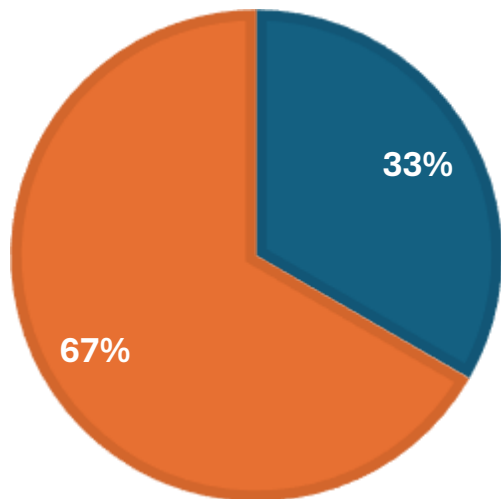
- 1050 danbred søer
- DLG færdigfoder
- Løbekontrolstald i 28 dage
- Drægtighedsstald med langtrug med plads til 15 søer
- So-dødelighed i 2024 på 11 %

Case – færre dødsfald efter gruppering

FORDELING SELVDØDE OG AFLIVEDE

AFLIVEDE SØER

■ benskader ■ andet

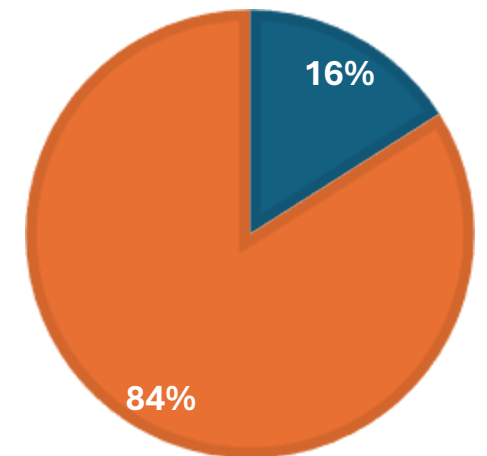

aflivet
48%

selvdøde
52%

SELVDØDE SØER - ÅRSAGER

■ slagsmål ■ andet

Case – færre dødsfald efter gruppering

- Den 1/6-25 – et nyt tiltag
 - Øgede arealet fra 2,25 til 5,72 m²/so de første timer efter gruppering
 - Ekstra overbrusning de første timer efter gruppering

PORCUS

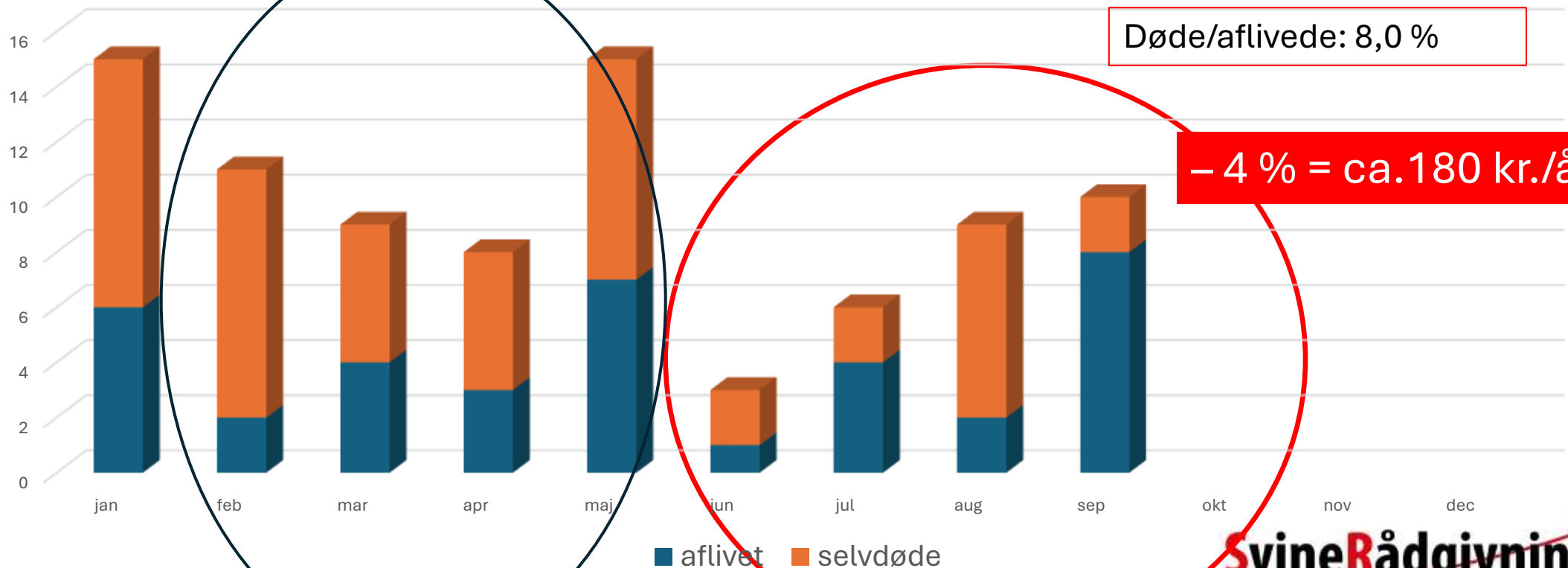
SvineRådgivningen
EN DEL AF **SAGRO**

Case – færre dødsfald efter gruppering

Døde/aflivede: 12,3 %

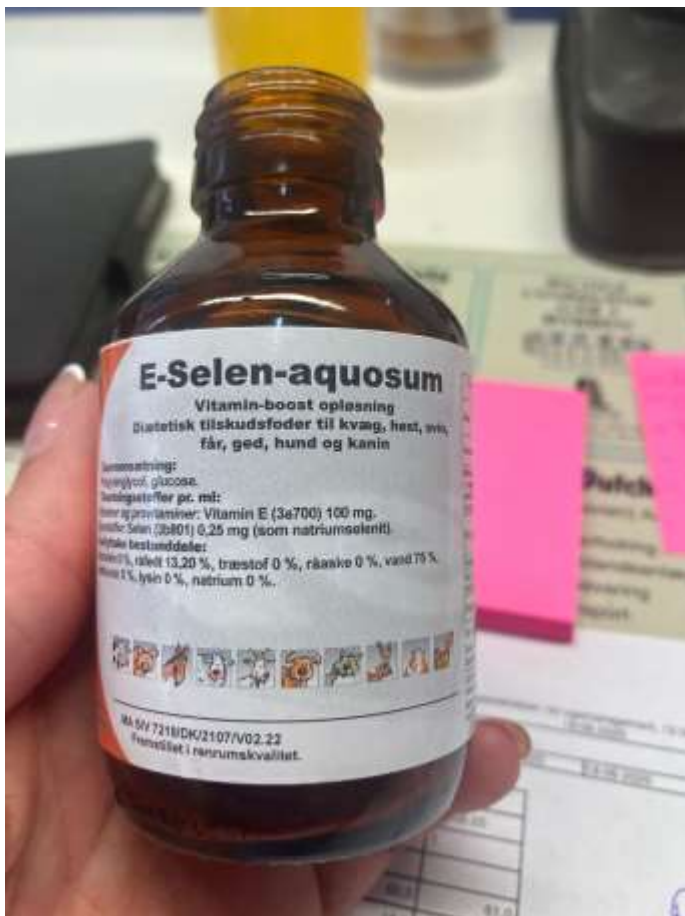
Antal aflivede og selvdøde pr. måned

Døde/aflivede: 8,0 %

– 4 % = ca. 180 kr./årsso

E-vitamin-Selen boost før flyt

- 3-5 ml i 1-2 dage før flyt/gruppering
- Fås via dyrlægen af proVET

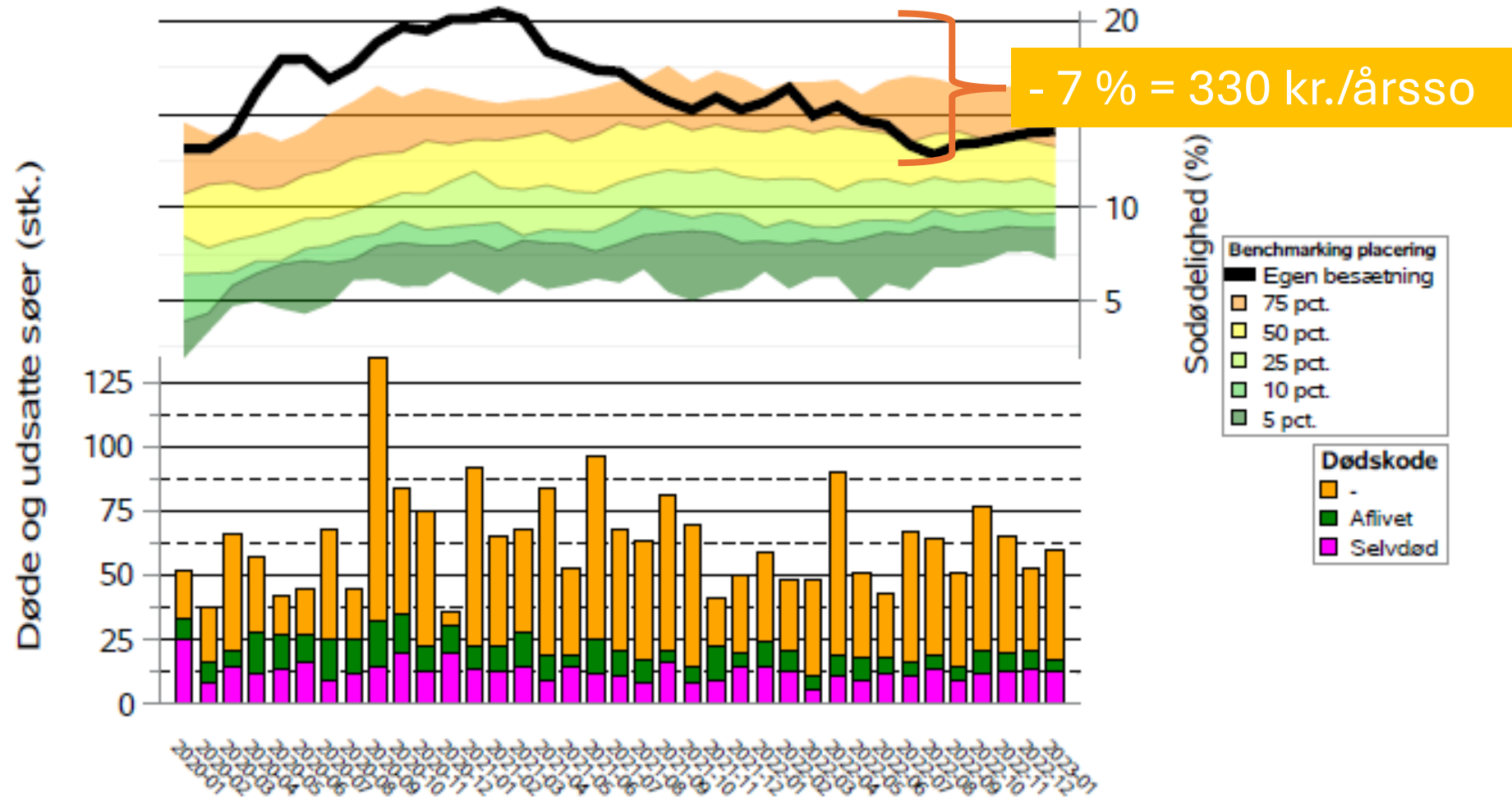
Positive erfaringer med flad foderkurve i felten

- 2,8 fes/so/dag fra flyt fra løbekontrolstald til soen flyttes i farestalden
- Søerne bliver roligere
 - Færre ben og klovskaider

Case... mange aflivede søer pga. benproblemer

Case... mange aflivede søer pga. benproblemer

Sygestier

- Altid en tom sygesti
- Overhold krav til sygesti
- Godt flow
- Sygejournal for hver so

Sygejournal

So nummer _____ Indsættelsesdato _____ Diagnose _____

Beh. dato	Præparat og mængde	Initialer

Evt. genbehandling

Beh. dato	Præparat og mængde	Initialer

Motionsprogram vigtigt!

- Halte søer skal smertebehandles og så ud at gå!!!
- Nødvendigt at sætte i system – kalender og afkryds!

Klove

Kilde: Zinpro

Forvokset ballehorn

- En reaktion på ammoniak og fugt
- Som at gå i høje hæle
- Fokus på tørre gulve

Forvokset ballehorn

PORCUS

SvineRådgivningen
EN DEL AF **SAGRO**

Klovbade øger chancerne for at helbrede søer med klovbylder

- 10 liter lunken vand med 1 dl brunt sæbe i 1-2 timer i badet
- Klovbadet blødgør huden og trækker betændelsen ud fra kloven
- Samtidig behandles med antibiotika og smertestillende

Sårbehandling – Sår-Stopperen

- Video: [SÅR-STOPPEREN - Sår](#)

Opsummering

- ✓ Vælg den genetik som passer til dig og din besætning
- ✓ Godt foder – fokus på råvarer, kornrens, fiberrigt foder, toxinbinder
- ✓ Tilstrækkelig og rettidig fødselshjælp – også efter fyraften!
- ✓ Rolige søer og god omgang
- ✓ Løb polte med korrekt vægt og med gode ben og klove
- ✓ Stabile grupper, plads og tørre skridsikre gulve
- ✓ Fokus på drift af sygestier – undgå hospice effekt!
- ✓ Oplæring af medarbejdere og nok medarbejdere - driftsleder/ejer skal vise vejen!

Spørgsmål?

